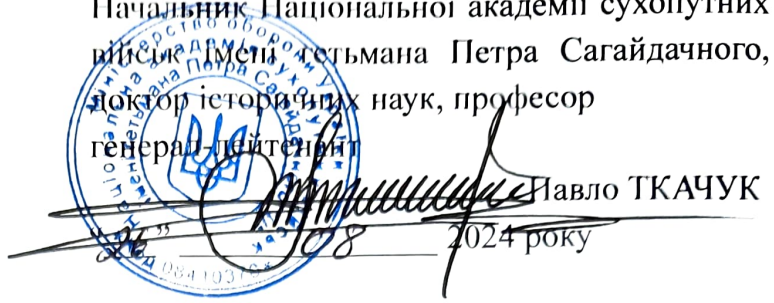

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Національної академії сухопутних
військ імені гетьмана Петра Сагайдачного,
доктор історичних наук, професор
генерал-лейтенант

Павло ТКАЧУК
2024 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Мироновича Антона Вікторовича на тему «Зв'язки з громадськістю у системі
стратегічних комунікацій збройних сил: досвід країн-членів НАТО
(1991 – 2018 рр.)»

Тема дисертації затверджена вченою радою Національної академії сухопутних
військ імені гетьмана Петра Сагайдачного 17 жовтня 2019 року, протокол №3.

ВИТЯГ

з протоколу № 20 засідання кафедри гуманітарних наук Інституту
морально–психологічного забезпечення Національної академії сухопутних
військ імені гетьмана Петра Сагайдачного від 26.08.2024 року.

Присутні на засіданні 19 осіб, у тому числі: докторів наук 5 та кандидатів
наук (докторів філософії) – 12, з них за спеціальністю поданої на розгляд
дисертації 4 доктори наук, 10 кандидатів наук (докторів філософії).

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Мироновича Антона
Вікторовича про результати виконання дисертаційної роботи на тему: «Зв'язки з
громадськістю у системі стратегічних комунікацій збройних сил: досвід країн-
членів НАТО (1991 – 2018 рр.)», підготованою за спеціальністю:

032 Історія та археологія.

В обговоренні дисертації брали участь:

1. Доктор історичних наук, професор Харук Андрій Іванович, професор
кафедри гуманітарних наук Інституту морально–психологічного забезпечення.
2. Доктор історичних наук, професор Виздрик Віталій Степанович,
професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально–психологічного
забезпечення.

3. Доктор історичних наук, професор Куцька Олеся Миколаївна, начальник кафедри воєнної історії факультету бойового застосування військ.

4. Доктор історичних наук, професор Соляр Ігор Ярославович, професор 0,5 посадового окладу за сумісництвом кафедри гуманітарних наук Інституту морально–психологічного забезпечення.

5. Доктор наук з державного управління, професор Каляєв Олександр Анатолійович, завідувач кафедри гуманітарних наук Інституту морально–психологічного забезпечення.

6. Кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Гапеева Ольга Львівна, професор кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної, кадрової роботи та оборонного планування.

7. Кандидат історичних наук, доцент Зінкевич Роман Дмитрович, старший викладач кафедри гуманітарних наук Інституту морально–психологічного забезпечення.

8. Кандидат історичних наук, доцент Трофимович Лілія Володимирівна, професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення.

9. Кандидат історичних наук, Кравець Наталія Петрівна, викладач кафедри гуманітарних наук, Інституту морально–психологічного забезпечення.

Серед виступаючих дали позитивний відгук про дисертацію 9 осіб, негативних відгуків не було.

У результаті експертизи дисертації Мироновича А.В. та повноти публікацій основних наукових результатів.

ВИЗНАЧЕНО:

1. Подана дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за своїм змістом відповідає спеціальності 032 «Історія і археологія».

2. Наукове завдання визначено відповідно до плану наукової та науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного на 2019 рік, згідно напряму наукової та науково-технічної діяльності кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, у межах виконання НДР за шифром «СУСПІЛЬСТВО» державний реєстраційний номер 0123U102207 (автор відпрацював розділ: «Медійна діяльність військ НАТО в умовах миротворчих військових операцій»).

3. В результаті виконання дисертаційного дослідження розв'язано наукове завдання, яке полягало в аналізі досвіду країн НАТО щодо зв'язків з громадськістю в системі стратегічних комунікацій та розробці рекомендацій для його адаптації в Збройних Силах України. Дослідження охоплюють період із

березня 1991 р. по 2018 р. Нижня хронологічна межа зумовлена завершенням холодної війни та розпадом СРСР, що призвело до нових викликів і змін у сфері стратегічних комунікацій і зв'язків з громадськістю в арміях країн-членів НАТО. Саме з 1991 року починається активне формування сучасної системи ЗГ, зокрема й на пострадянському просторі, де винятком не стала й Україна та її Збройні сили.

Верхня хронологічна межа, 2018 рік, обумовлена завершенням Антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей – початком Операції Об'єднаних сил. Саме впродовж першого періоду російсько-української війни відбулись ключові зміни в організації та реалізації інформаційно-комунікаційної діяльності в ЗС України, зокрема в аспекті зв'язків з громадськістю.

4. Дисертація є самостійним науковим дослідженням. Усі отримані та сформульовані автором наукові результати, положення, висновки та рекомендації, є власним науковим доробком. Внесок здобувача в наукових працях складає 100 %.

5. Ступінь новизни одержаних результатів.

В дисертації *уперше*: введено до наукового обігу значний комплекс українських та англомовних джерел, включаючи архівні матеріали, які раніше не використовувалися у вітчизняній історіографії для дослідження зв'язків з громадськістю у системі стратегічних комунікацій збройних сил; комплексно досліджено практики реалізації зв'язків з громадськістю у збройних силах країн-членів НАТО та Збройних Сил України, з акцентом на їхній розвиток в умовах інформаційних та гібридних війн; проведено порівняльний аналіз правових та організаційних аспектів зв'язків з громадськістю у збройних силах країн-членів НАТО та в Україні, що дозволило виявити спільні та відмінні риси в підходах до реалізації цієї галузі; розроблено та введено в науковий обіг авторську періодизацію еволюції зв'язків з громадськістю у військовій сфері, що враховує специфіку як країн НАТО, так і України.

Удосконалено: підходи до аналізу стану стратегічних комунікацій та зв'язків з громадськістю в збройних силах, що враховують сучасні виклики інформаційного простору та гібридної війни; аналіз стану дослідження, джерельної бази та методологічних підходів щодо реалізації зв'язків з громадськістю у Збройних Силах України з урахуванням досвіду країн-членів НАТО; підходи до визначення ролі зв'язків з громадськістю у формуванні національної безпеки в умовах зовнішніх та внутрішніх загроз.

Нового рівня дослідження набули проблеми: організації та функціонування системи зв'язків з громадськістю у Збройних Силах України в умовах сучасних інформаційних загроз та гібридної війни; адаптації західних підходів до стратегічних комунікацій і зв'язків з громадськістю до специфічних умов національного контексту України.

6. Практичне значення полягає у використанні отриманих у дисертаційному дослідженні нових наукових результатів для вдосконалення системи стратегічних комунікацій Збройних Сил України, зокрема у сфері зв'язків з громадськістю. Запропоновані рекомендації сприятимуть подальшому розвитку еволюції зв'язків з громадськістю у військовій сфері в загальній системі стратегічних комунікацій й ЗС України та Міністерства оборони України, зокрема у питаннях нарощення необхідної нормативно-правової бази у розрізі створення нових керівних документів, методичних посібників, настанов тощо, а також перегляду наявної в ЗС України організаційно-штатної структури підрозділів зв'язків з громадськістю, уточнення їхнього функціоналу. Напрацювання за темою дисертації можуть бути інтегровані в навчальні програми вищих військових навчальних закладів та курсів підвищення кваліфікації, що забезпечить підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі військових комунікацій.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, використані в організації повсякденної діяльності військової частини А 1277, а також частково реалізовані у збірниках «Стандарти НАТО. Випуск 1», «Стандарти НАТО. Випуск 2» та «Стандарти НАТО. Випуск 3. Військове управління».

7. Ступінь достовірності та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Достовірність отриманих результатів підтверджується повнотою, неупередженістю та ґрунтовністю вивчення джерел, що охоплюють питання дослідження. Автор проводить детальний аналіз офіційних документів, таких як стратегії комунікацій, звіти, прес-релізи та публікації військових організацій країн НАТО. Це забезпечує точність у визначенні еволюції та реалізації зв'язків з громадськістю протягом зазначеного періоду. Використання історичних документів дозволяє відстежити зміни в стратегіях комунікацій, які стали відповіддю на внутрішні і зовнішні виклики.

Методологічна база дослідження є критично важливою для підтвердження достовірності результатів. Автор застосовує комплексний підхід, що включає методи документального аналізу, порівняння і контекстуалізації історичних джерел. По-третє, достовірність висновків підтверджується ретельним аналізом історичних віх, конкретних ситуацій і порівняльним підходом. Дисертація включає аналіз стратегій зв'язків з громадськістю, застосованих арміями країн-членів НАТО та Збройними Силами України в різні історичні періоди, що дозволяє визначити успішні практики та проблемні аспекти. Вивчення реальних кейсів демонструє, як збройні сили різних країн адаптували свої комунікаційні стратегії до змінюваних умов і технологічних інновацій.

Використані джерела є основою для підтвердження достовірності результатів. Дисертація ґрунтується на низці архівних матеріалах, зокрема з архіву НАТО (*NATO Archives Online*), Бібліотеки конгресу США (*Library of Congress*), архівної бази Центрального розвідувального управління США (*Freedom of Information Act Electronic Reading Room*) та архівів Сухопутних військ ЗС США (*U.S. Army Heritage and Education Center*), офіційних звітах, наукових статтях і попередніх дослідженнях, що забезпечує глибокий аналіз теми. Включення іноземних джерел і порівняльного аналізу забезпечує різноманітність перспектив і допомагає уникнути односторонності в дослідженні.

Таким чином, дисертаційне дослідження забезпечує високий рівень достовірності результатів завдяки використанню історичних джерел, обґрунтованій методології, порівняльному підходу та новизні наукових висновків, що робить її значним внеском у дослідження окремих складових стратегічних комунікацій в арміях країн-членів НАТО.

8. Всі визначені у дисертаційному дослідженні завдання відповідають отриманим результатам наукових досліджень і висновкам здобувача та у сукупності вирішують поставлене наукове завдання.

9. Основні наукові результати і висновки проведеного дослідження повно та в установлені терміни висвітлені у *сімнадцяти наукових публікаціях*:

Статті, які входять до переліку наукових фахових видань України категорії «Б»:

1. Миронович А. Історія зв'язків із громадськістю у військовій сфері: взаємодія із засобами масової інформації. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 5(11). С. 873–901. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)-873-901](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)-873-901) (дата звернення: 13.08.2024). (розкриває Розділ 1 та підрозділ 1 Розділу 2)

2. Myronovych A. Implementation of Public Affairs in the interests of military operations: NATO standards and Ukrainian Armed Forces experience. *Foreign Affairs*. 2024. С. 26–34. URL: [https://doi.org/10.46493/2663-2675.34\(1\).2024.26](https://doi.org/10.46493/2663-2675.34(1).2024.26) (дата звернення: 13.08.2024). (розкриває Розділ 1 та підрозділ 2 Розділу 3)

3. Миронович А. В. Реалізація зв'язків з громадськістю у Збройних Силах України під час проведення Антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей (2014–2018 рр.). *Військово-науковий вісник*. 2024. № 40. С. 182–201. URL: <https://doi.org/10.33577/2313-5603.40.2023.182-201> (дата звернення: 13.08.2024). (розкриває Розділ 1 та підрозділ 3 Розділу 2)

Наукові публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Миронович А. Досвід НАТО: зв'язки з громадськістю у системі стратегічних комунікацій як елемент інформаційної безпеки. *Матеріали науково-практичної конференції «Забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері: проблеми та шляхи їх вирішення» (Київ, 27 листопада 2019 р.)*. Київ, 2019.

С. 129-132. (розкриває Розділ 3 та підрозділ 1 Розділу 2)

5. Миронович А. Стратегічні комунікації сектору безпеки країн-членів НАТО: екстраполяція досвіду організації зв'язків з громадськістю в інтересах АТО (ООС). *Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українське військо: сучасність та історична ретроспектива»* (Київ, 29 листопада 2029 р.). Київ, 2019. С. 32-33. (розкриває Розділ 3 та підрозділ 3 Розділу 2)

6. Миронович А. Організація зв'язків з громадськістю в інтересах антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей. *Тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні комунікації у сфері забезпечення національної безпеки та оборони: проблеми, досвід, перспективи»* (Київ, 1 жовтня 2021 року). Київ, 2021. С. 57-58. (розкриває Розділ 1 та підрозділ 3 Розділу 2)

7. Миронович А. Миронович Г. Зв'язки з громадськістю в Збройних Силах України як складова управління військами під час російсько-української війни. *Збірник тез доповідей науково-практичної конференції «Застосування Сухопутних військ Збройних Сил України у конфліктах сучасності (за досвідом забезпечення національної безпеки складовими сектору безпеки і оборони у ході російсько-української війни)»* (29-30 листопада 2023 року). Львів, 2023. С. 310. (розкриває Розділ 2 та підрозділ 1 Розділу 3)

10. Недоліки дисертації:

– розділ 1. – автор вдало характеризує комплексність методів дослідження за обраною тематикою, однак недостатньо конкретизує, які саме методи збору та аналізу даних були використані для дослідження еволюції зв'язків з громадськістю у військовій сфері;

– розділ 2. – дисертант здійснює ґрунтовне хронологічне дослідження розвитку та становлення систем зв'язків з громадськістю в арміях країн-членів НАТО, втім недостатньо досліджує соціально-політичні зміни, які вплинули на стратегії комунікацій. Наприклад, не проаналізовано, як розпад СРСР і розширення НАТО у 2004 році вплинули на розвиток комунікаційних стратегій Альянсу;

– розділ 3. – формуючи аргументовані практичні рекомендації щодо вдосконалення системи зв'язків з громадськістю в ЗС України за стандартами НАТО, автор не в повній мірі дає оцінку можливим викликам і обмеженням, що пов'язані з реалізацією цих рекомендацій.

Проте зазначені недоліки не вплинули критично на розв'язання здобувачем наукового завдання і мають рекомендаційний характер.

11. Гриф дисертації «нетаємно» надано вірно. Інформація з обмеженим доступом, що містить державну таємницю, у роботі не міститься.

УХВАЛИЛИ:

1. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Мироновича А.В. відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 та оформлена у відповідності до вимог наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами), а її обсяг відповідає вимогам освітньо-наукової програми за спеціальністю 032 Історія та археологія. Повнота та виклад основних наукових положень дисертації у наукових публікаціях здобувача, відповідає вимогам пунктів 8, 9 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та іншого чинного законодавства у питаннях, що стосується. У дисертації та наукових публікаціях здобувача не виявлено ознак академічного плагіату.

2. Рекомендувати дисертацію Мироновича А.В. до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

3. Рекомендувати вченій раді Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного утворити разову спеціалізовану вчену раду для розгляду дисертації Мироновича А.В. у наступному складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради: доктор наук з державного управління, професор працівник ЗС України КАЛЯЄВ Олександр Анатолійович, завідувач кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Рецензент: кандидат історичних наук, старший науковий співробітник підполковник ГАПЕСВА Ольга Львівна, професор кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної, кадрової роботи та оборонного планування Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Офіційний опонент: доктор політичних наук, професор ШУЛЯК Антоніна Миколаївна, декан факультету міжнародних відносин Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Офіційний опонент: доктор наук з державного управління, доцент полковник ТОРІЧНИЙ Вадим Олександрович, професор кафедри національної безпеки та

управління Факультету підготовки керівних кадрів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

Офіційний опонент: кандидат військових наук, доцент полковник ВОЙТКО Олександр Володимирович, начальник Інституту стратегічних комунікацій Національного університету оборони України.

Результати голосування присутніх на засіданні за затвердження висновку: за – 19, проти – немає, утрималися – немає.

В тому числі фахівців, які мають науковий ступінь зі спеціальності: за 14, проти – немає, утрималися – немає.

Керівник структурного підрозділу

Завідувач кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Доктор наук з державного управління, професор
працівник ЗС України

Анатолій КАЛЯЄВ

(повне найменування, науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)

Секретар структурного підрозділу
Кандидат історичних наук

Наталія КРАВЕЦЬ

(повне найменування, науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)

«26» 08 2024 року